

τους συνεταιρισμένους και γιὰ τὸ σύνολο. Ἄξια ἀντίθετα ἔχουν τὰ ὀποιαδήποτε σχέδια και ἡ ὀποιαδήποτε πολιτική, ὅταν συνταίριαζονται ἔτσι, ὥστε να εἶναι σὲ θέση νὰ ἀξιοποιοῦν και νὰ χρησιμοποιοῦν τὸν ἐλεύθερο γνήσιο Συνεργατισμὸ, χωρὶς νὰ θίγουν τὴν οὐσία του και τὰ θεμελιακὰ συστατικά του, γιατί τότε μόνο ἡ χρησιμότητά του εἶναι ἀποτελεσματική.

Ἄς εἶναι ὁμως, ὅσο δὲν ἔχουμε ὑπόψη τὸ συγκεκριμένο σχέδιο, δὲ θὰ ἦταν σκόπιμο νὰ ἐκφράσωμε γνῶμες, στηριγμένες ἐπάνω σὲ ἐνδείξεις πού δὲ γνωρίζουμε ἕως πού σημεῖο ἀνταποκρίνονται στὴν πραγματικότητα. Ἄλλωστε, ἄλλος εἶναι ὁ σκοπὸς μας ἀπέναντι τὸ ἐνδεχόμενο νὰ ξαναγίνῃ τὸ λάθος νὰ θεοπιστῇ ἓνα συνεταιριστικὸ νομοθέτημα βιαστικά, στηριγμένο σὲ μονόπλευρες ἀπόψεις, πού — γιατί νὰ τὸ κρύβουμε; — εἶναι συνήθως ποτισμένες ἀπὸ ἔλλειψη ἐμπιστοσύνης στὶς ἱκανότητες τοῦ λαϊκοῦ Συνεταιρισμοῦ νὰ αὐτοδιοικηθῇ και νὰ ἀναλάβῃ νὰ διαχειριστῇ μὲ πρωτοβουλία ἔργα πού βοηθοῦν στὴν προκοπὴ τῶν μελῶν του και στὴν ὠφέλεια τοῦ συνόλου.

Σκοπὸς μας εἶναι νὰ ὑπενθυμίσωμε στοὺς ἀπευθύνους και τοὺς ἀρμόδιους γιὰ τὴ συνεταιριστικὴ πολιτικὴ δύο πράγματα: τὸ πρῶτο εἶναι ζήτημα οὐσίας, τὸ δεύτερο εἶναι ζήτημα διαδικασίας πού κατοχυρώνει τὴν οὐσία.

Τὸ ζήτημα τῆς οὐσίας εἶναι τὸ γνωστὸ ἀναλλοίωτο αἴτημα τῶν συνεταιρισμῶν, σύμφωνα και μὲ τὴ γνώμη ἔγκυρων θεωρητικῶν και πρακτικῶν, πού διατυπώνεται ἡδη ἐπὶ 30ετία σταθερὰ ἀπὸ τὴ συνεταιριστικὴ κίνησι: Ἡ συνεταιριστικὴ κίνησις ὅπως ἐπιγραμματικὰ διατυπώθηκε τὸ αἴτημά της ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ τῶν Ἀμπελακίων τὸ 1932 σὸ συνεταιριστικὸ πρόγραμμα πού κατάρτισε ὕστερα ἀπὸ ἐντολὴ τῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων, «παραδέχεται κατ' ἀρχὴν ὅτι, ἀντὶ τῆς ἀνωθεν παγίας ρυθμίσεως ὅλων τῶν στοιχείων τῆς ζωῆς τῶν συνεταιρισμῶν, ὡς συμβαίνει σήμερον μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Νόμου 5289 (τοῦ 1931), ἐνδείκνυται νομοθεσία ἐλαστικὴ, καθιερώουσα ἀπλῶς εὐρέα πλαίσια κινήσεως και καταστάλλουσα τὰς καταγρήσεις, ἀλλὰ ἀφήνουσα ἐλευθερίαν κατ' εὐθύνην εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὑπὸ τὴν συστηματικὴν ἐποπτεῖαν ὀργανῶν διδασκαλίας και καθοδηγήσεως. Ἐπίσης παραλλήλως ἢ μάλλον πρωταρχικῶς, ἐπιβάλλεται ἡ ἐφαρμογὴ εὐρύτατος προγράμματος συνεταιριστικῆς μορφώσεως, τὸ ὅποιον μόνον ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα διὰ τῶν ὑλικῶν μέσων πού διαθέτει ἡμπορεῖ νὰ προωθήσῃ».

Καὶ ἀπὸ τότε, και προτύτερα ἀκόμη, ἡ συνεταιριστικὴ κίνησι σὲ πανελλήνιες συνθήκες τῶν Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων,

γενικὲς συνελεύσεις τῆς Συνομοσπονδίας, ἀκόμη και στὸ Πανελλήνιο Ἀγροτοσυνεταιριστικὸ Συνέδριο τοῦ 1956 δὲν παράλειψε ποτὲ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὸ αἴτημα αὐτὸ, συνοπτικότερα ἢ ἀναλυτικότερα, ἀλλὰ πάντοτε ἀναλλοίωτο στὴν οὐσία του.

Αὐτὸ, νομίζουμε, δὲν πρέπει νὰ ξεχνιέται ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους και ἀπευθύνους γιὰ τὴ συνεταιριστικὴ πολιτικὴ και εἰδικώτερα γιὰ τὴ ρύθμισι τῆς συνεταιριστικῆς νομοθεσίας. Εἶναι καλύτερα νὰ μείνῃ ἡ νομοθεσία ὅπως ἔχει παρὰ και πάλι νὰ ἐπιχειρηθῇ μιὰ νέα, μέσα στὶς τόσες ἄλλες, τροποποίησι της, βιαστικὴ και στηριγμένη ὄχι σὲ καθολικὰ και ἀντικειμενικὰ κριτήρια, ἀλλὰ σὲ προσωπικὲς ἀπόψεις ὅσων τυχόν σὲ μιὰ δοσμένη στιγμὴ ἔχουν τὴ δύναμη νὰ τὴν ἐπιχειρήσουν. Ὅσο καλοπροαίρετες και νὰ εἶναι οἱ προθέσεις τους, φοβόμεστε πῶς θὰ ἀποβῶν ἀτελεσφόρητες, ἂν ὄχι και ἐπιζήμιες.

Ἡ σημασία πού ἀποδίδει ἀνεκάθειν ἡ συνεταιριστικὴ κίνησι στὸ σεβασμὸ τῶν συνεταιριστικῶν ἀρχῶν και κανόνων ἀπὸ τὸ νομικὸ καθεστῶς πού διέπει τὸ Συνεργατισμὸ, ἐξηγεῖ και δικαιολογεῖ τέλεια τὴ μεγάλῃ της φροντίδα γιὰ τὸ ζήτημα τῆς διαδικασίας, πού πρέπει νὰ ἀκολουθῆται κατὰ τὴ διαμόρφωσι ἐκάστοτε τοῦ νομικοῦ καθεστῶτος τῶν Συνεταιρισμῶν, ὥστε ν' ἀποτρέπεται κάθε κίνδυνος ν' ἀλλοιωθῇ ἡ οὐσία τοῦ Συνεργατισμοῦ, ὅταν ἐπιχειρηθῇ νὰ ρυθμιστῇ ἡ νομικὴ του ὑπόστασι και θέση.

Γι' αὐτὸ ἡ συνεταιριστικὴ κίνησι δὲν ἀρκεῖται μόνο στὴν καθολικὴ παραδοχὴ τοῦ αἰτήματος τῆς οὐσίας, ἀλλὰ ζητεῖ μὲ ἀδιάβλητο σύστημα διαδικασίας νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν κατοχυρῶσὴ του ἀντικειμενικὰ. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ τὸ δεύτερο αἴτημα τῆς διαδικασίας γιὰ τὴν ἐκάστοτε ρύθμισι τῆς συνεταιριστικῆς νομοθεσίας εἶναι τὸ ἴδιο παλαιὸ και ἀναλλοίωτο, ὅπως τὸ αἴτημα τὸ σχετικὸ μὲ τὴν οὐσία.

Ἡ συνεταιριστικὴ κίνησι, στηριγμένη και ἐδῶ στὴ σύμφωνη γνώμη ἔγκυρων προσώπων, ζητεῖ, μαζί μὲ τὴν Ἐπιτροπὴ τῶν Ἀμπελακίων, ἰσότιμη συμμετοχὴ ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων και ἀρμοδίων σὲ μιὰ συλλογικὴ προσπάθεια και συνεργασί, γιὰ νὰ μελετηθῇ και νὰ διατυπωθῇ τὸ πρόσφορο νομικὸ καθεστῶς πού πρέπει νὰ διέπῃ τὸ Συνεργατισμὸ, χωρὶς ν' ἀλλοιῶνῃ τὴν οὐσία του, τίς ἀρχές του και τοὺς κανόνες του.

Ἴδου τὸ σχετικὸ μέρος ἀπὸ τὴ γνωμοδότησι τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἀμπελακίων, πού ἔχει υλοθετήσει ἡ συνεταιριστικὴ κίνησι σὰν αἴτημά της:

«Συνιστᾶ ἵνα ζητηθῇ ἡ συγκρότησις συσκέψεως ἢ συνεδρίου συγκαλουμένου διὰ πρωτοβουλίας τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης,